Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

25. november 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – unionsborgerskab – artikel 20 TEUF og 21 TEUF – artikel 7 og 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – retten til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område – unionsborgere af samme køn, der har indgået ægteskab, mens de udøvede denne ret – forpligtelse for oprindelsesmedlemsstaten til at anerkende og indføre vielsesattesten i civilstandsregistret – national lovgivning, der ikke muliggør en sådan anerkendelse og en sådan registrering med den begrundelse, at ægteskab mellem personer af samme køn ikke er tilladt«

I sag C-713/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Naczelny Sąd Administracyjny (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Polen) ved afgørelse af 8. november 2023, indgået til Domstolen den 23. november 2023, i sagen

Jakub Cupriak-Trojan,

Mateusz Trojan

mod

Wojewoda Mazowiecki,

procesdeltagere:

Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie,

Prokurator Regionalny w Warszawie,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, T. von Danwitz, afdelingsformændene F. Biltgen, K. Jürimäe (refererende dommer), C. Lycourgos, J. Passer og O. Spineanu-Matei samt dommerne S. Rodin, E. Regan, D. Gratsias, M. Gavalec, Z. Csehi og N. Fenger,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

* Processprog: polsk.

justitssekretær: fuldmægtig M. Siekierzyńska,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. december 2024,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Jakub Cupriak-Trojan og Mateusz Trojan ved adwokaci P. Knut, A. Kula og A. Mazurczak,

– Wojewoda Mazowiecki ved radca prawny K. Płowucha,

– Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie ved M. Gawarecka og B. Nowak,

– Prokurator Regionalny w Warszawie ved M. Adamajtys og H. Więckowska,

– den polske regering ved B. Majczyna, M. Malczewska og A. Siwek-Ślusarek, som befuldmægtigede,

– den tyske regering ved J. Möller og R. Kanitz, som befuldmægtigede,

– den spanske regering ved A. Pérez-Zurita Gutiérrez og A. Torró Molés, som befuldmægtigede,

– den ungarske regering ved Zs. Biró-Tóth og M.Z. Fehér, som befuldmægtigede,

– den nederlandske regering ved M.K. Bulterman og A. Hanje, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved J. Hottiaux og E. Montaguti, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 3. april 2025,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 20, stk. 2, litra a), TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF, sammenholdt med artikel 7 og artikel 21, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) og artikel 2, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT 2004, L 158, s. 77, berigtiget i EUT 2004, L 229, s. 35).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Jakub Cupriak-Trojan og Mateusz Trojan (herefter samlet »ægtefællerne i hovedsagen«) på den ene side og Wojewoda Mazowiecki (guvernøren i provinsen Mazowsze, Polen) på den anden side vedrørende ægtefællerne i hovedsagens anmodning om anerkendelse af deres vielsesattest, der blev udstedt i Tyskland, og om registrering heraf i det polske civilstandsregister.

Retsforskrifter

EU-retten

EU-traktaten og EUF-traktaten

3 Artikel 4, stk. 2, TEU er sålydende:

»[Den Europæiske Union] respekterer medlemsstaternes lighed over for traktaterne samt deres nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre. Den respekterer deres centrale statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet, opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den nationale sikkerhed. Navnlig forbliver den nationale sikkerhed den enkelte medlemsstats eneansvar.«

4 Artikel 20 TEUF bestemmer:

»1. Der indføres et unionsborgerskab. Unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.

2. Unionsborgerne har de rettigheder og er underlagt de pligter, der er indeholdt i traktaterne. De har bl.a. følgende rettigheder:

a) de har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område

[...]

Disse rettigheder udøves med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i foranstaltninger vedtaget med henblik på deres gennemførelse.«

5 Artikel 21, stk. 1, TEUF fastsætter:

»Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.«

Chartret

6 Chartrets artikel 7 med overskriften »Respekt for privatliv og familieliv« bestemmer:

»Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation.«

7 Chartrets artikel 9 med overskriften »Ret til at indgå ægteskab og ret til at stifte familie« fastsætter:

»Retten til at indgå ægteskab og retten til at stifte familie sikres i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret.«

8 Chartrets artikel 21 med overskriften »Ikke-forskelsbehandling« fastsætter følgende i stk. 1:

»Enhver forskelsbehandling på grund af [...] seksuel orientering [...] er forbudt.«

Direktiv 2004/38

9 I henhold til artikel 1, litra a), i direktiv 2004/38 fastlægger dette bl.a. betingelserne for udøvelse af retten til fri bevægelighed og ophold i medlemsstaterne for unionsborgere og deres familiemedlemmer.

10 Dette direktivs artikel 2, nr. 2), definerer begrebet »familiemedlem« i direktivets forstand. I overensstemmelse med direktivets artikel 2, nr. 2), litra a), er en »ægtefælle« et sådant familiemedlem.

Polsk ret

Forfatningen

11 Artikel 18 i Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Republikken Polens forfatning, herefter »forfatningen«) er sålydende:

»Republikken Polen beskytter ægteskabet som en forening mellem mand og kvinde, familien, moderskabet og forældreskabet.«

12 Forfatningens artikel 47 bestemmer:

»Enhver har ret til retlig beskyttelse af sit privatliv og familieliv, sin værdighed og sit omdømme og har ret til at bestemme over sit privatliv.«

Lov om familie- og værgemålslovbogen

13 Artikel 1, stk. 1, i ustawa – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (lov om familie- og værgemålslovbogen) af 25. februar 1964 (Dz. U. nr. 9, pos. 59) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, fastsætter:

»Ægteskab indgås, når en mand og en kvinde, der er til stede samtidigt, over for lederen af civilstandskontoret erklærer, at de ønsker at indgå ægteskab.«

Lov om civilstandsdokumenter

14 Artikel 3 i ustawa – Prawo o aktach stanu cywilnego (lov om civilstandsdokumenter) af 28. november 2014 (Dz. U., pos. 1741) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »lov om civilstandsdokumenter«), er affattet således:

»Civilstandsdokumenterne udgør det eneste bevis for de faktiske forhold, som er anført heri; en påvisning af deres urigtighed kan kun ske inden for rammerne af en retssag.«

15 Denne lovs artikel 104 bestemmer:

»1. Et udenlandsk civilstandsdokument, der udgør beviset for en begivenhed og for registreringen heraf, kan indføres i civilstandsregistret ved registrering.

2. Registreringen består i en nøjagtig og ordret overførsel af indholdet af det udenlandske civilstandsdokument, både sprogligt og formelt, uden nogen ændring af stavemåden af fornavne og efternavne på de personer, som det udenlandske dokument omhandler.

[...]

5. En registrering er obligatorisk, når en polsk statsborger, der er omfattet af et udenlandsk civilstandsdokument, er indehaver af et civilstandsdokument, der attesterer tidligere begivenheder, og som er udarbejdet på Republikken Polens område, og denne borger anmoder om gennemførelse af en foranstaltning vedrørende registrering af civilstand, eller anmoder om et polsk identitetsbevis eller et PESEL-nummer [(identifikationsnummer for fysiske personer med polsk statsborgerskab)].

[...]«

16 Nævnte lovs artikel 105, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Indholdet af det udenlandske civilstandsdokument overføres til civilstandsregistret ved en materiel og teknisk handling; det anføres i civilstandsdokumentet, at det er registreret.«

17 Samme lovs artikel 107 fastsætter:

»Lederen af civilstandskontoret afslår at foretage registreringen, hvis:

[...]

3) registreringen er i strid med de grundlæggende principper i Republikken Polens retsorden.«

Lov om international privatret

18 Artikel 7 i ustawa – Prawo prywatne międzynarodowe (lov om international privatret) af 4. februar 2011 (Dz. U. nr. 80, pos. 432) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, lyder:

»Udenlandsk lov finder ikke anvendelse, hvis dens gennemførelse har virkninger, der er i strid med de grundlæggende principper i Republikken Polens retsorden.«

Lov om den civile retsplejelov

19 Artikel 1138 i ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (lov om den civile retsplejelovbog) af 17. november 1964 (Dz. U. nr. 43, pos. 296) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, fastsætter:

»Udenlandske offentlige dokumenter har samme retskraft som polske offentlige dokumenter. [...]«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

20 J. Cupriak-Trojan, som både har polsk og tysk statsborgerskab, og M. Trojan, som er polsk statsborger, blev gift i Berlin (Tyskland) den 6. juni 2018. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at de på tidspunktet for indgivelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse opholdt sig i Tyskland, men ønskede at rejse til Polen og opholde sig dér som ægtepar.

21 I forbindelse med ægteskabet gjorde J. Cupriak-Trojan M. Trojans efternavn til en del af sit eget efternavn. Efter anmodning fra J. Cupriak-Trojan traf Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego m.st. Warszawy (lederen af civilstandskontoret i Warszawa, Polen) en afgørelse, hvorved hans efternavn blev ændret på samme måde i Polen.

22 J. Cupriak-Trojan indgav desuden en anmodning til lederen af civilstandskontoret i Warszawa om, at den i Tyskland udstedte vielsesattest blev indført i det polske civilstandsregister. Ved afgørelse af 8. august 2019 blev anmodningen afslået med den begrundelse, at polsk ret ikke hjemler ægteskab mellem personer af samme køn, og at registreringen af en sådan udenlandsk vielsesattest derfor ville være i strid med de grundlæggende principper, der er fastsat i Republikken Polens retsorden.

23 Ægtefællerne i hovedsagen påklagede denne afgørelse til guvernøren i provinsen Mazowsze. Sidstnævnte opretholdt den nævnte afgørelse og fastslog ligeledes, at der var en uoverensstemmelse mellem den tyske vielsesattestsformular og dens polske modstykke. Han anførte, at lederen af civilstandskontoret i tilfælde af registrering af den i Tyskland udstedte vielsesattest skulle indføre for- og efternavnene på de to mænd, hvoraf den ene ville blive angivet i rubrikken »kvinde«. Da ægteskab i Polen kun kan indgås mellem en mand og en kvinde, ville det imidlertid være ulovligt at indføre civilstandsoplysninger om to mænd som ægtefæller, uanset hvordan de forskellige rubrikker i vielsesattestformularen er betegnet.

24 Ægtefællerne i hovedsagen anlagde sag ved Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Warszawa, Polen) til prøvelse af afgørelsen truffet af guvernøren i provinsen Mazowsze, idet de bl.a. gjorde gældende, at forpligtelsen til at beskytte ægteskabet som en forening mellem en mand og en kvinde, således som den er fastsat i forfatningens artikel 18, ikke indebærer et forbud mod at anerkende et ægteskab indgået i udlandet mellem to personer af samme køn.

25 Ved dom af 1. juli 2020 frifandt denne ret sagsøgte bl.a. med den begrundelse, at registreringen af en vielsesattest som den i hovedsagen omhandlede ville være i strid med de grundlæggende principper, der er fastsat i den polske retsorden som omhandlet i artikel 107, nr. 3, i lov om civilstandsdokumenter. Hvis ægtefællerne i hovedsagens argumentation blev fulgt, ville det nemlig føre til, at ægteskaber, der er indgået mellem en kvinde og en mand, og ægteskaber, der er indgået mellem personer af samme køn, skulle eksistere side om side i den nationale retsorden, hvilket hverken er fastsat i forfatningen eller i de nationale love, herunder lov om familie- og værgemålslovbogen i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen. Den nævnte ret fandt ligeledes, at afslaget på at registrere en sådan vielsesattest hverken var i strid med artikel 8 og 12 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«), sammenholdt med denne konventions artikel 12, eller med artikel 21, stk. 1, TEUF. Tvisten i hovedsagen vedrørte således et spørgsmål om civilstand uden nogen sammenhæng med retten til at færdes og opholde sig i en medlemsstat.

26 Ægtefællerne i hovedsagen har iværksat kassationsappel til prøvelse af denne dom ved Naczelny Sąd Administracyjny (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Polen), som er den forelæggende ret. De er af den opfattelse, at den manglende anerkendelse af deres ægteskab udgør en uforholdsmæssig begrænsning af deres ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område på grund af den forskellige vurdering af deres civilstand i Polen og Tyskland. Dette afholder dem fra eller endog forhindrer dem i at udøve denne ret til fri bevægelighed. Navnlig udsigten til at leve under to forskellige civilstandsforhold, nemlig som gifte personer i Tyskland og som ugifte personer i Polen, og til ikke at kunne fortsætte det samme privatliv og familieliv i Polen som det, de havde i Tyskland, vil kunne afskrække dem fra at opholde sig på Republikken Polens område.

27 Den forelæggende ret er i tvivl om fortolkningen af artikel 20, stk. 2, litra a), TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF, sammenholdt med chartrets artikel 7 og artikel 21, stk. 1.

28 Den forelæggende ret har anført, at registreringen af et udenlandsk civilstandsdokument i Polen består i en nøjagtig og ordret overførsel af indholdet af dette dokument til det polske civilstandsregister, både sprogligt og formelt, uden nogen ændring af stavemåden af for- og efternavnene på de personer, der er angivet i det nævnte dokument. Dokumentets indhold overføres til civilstandsregistret ved en materiel og teknisk handling, og det anføres på civilstandsdokumentet, at det er registreret. Registreringen afføder en polsk civilstandsattest, der er »løsrevet« fra det originale dokument, hvori begivenheden er optegnet, og hvis videre færd i den polske retsorden er uafhængig af det udenlandske dokuments færd. I henhold til artikel 3 i lov om civilstandsdokumenter har registreringen af et udenlandsk civilstandsdokument den direkte retsvirkning, at der oprettes en polsk civilstandsattest, der har samme beviskraft som civilstandsattester, der er udstedt i Polen.

29 Den forelæggende ret har anført, at spørgsmål vedrørende civilstand og reglerne om ægteskab, der knytter sig hertil, er spørgsmål, der henhører under medlemsstaternes kompetence. Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt forskellen mellem de regler, der finder anvendelse i Tyskland og dem, der finder anvendelse i Polen, medfører, at den frihed, som alle unionsborgere har til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område, krænkes.

30 I denne sammenhæng har den forelæggende ret under henvisning til dom af 24. november 2016, Parris (C-443/15, EU:C:2016:897, præmis 59), fremhævet, at medlemsstaterne råder over en skønsmargen med hensyn til at indføre eller undlade at indføre ægteskab mellem personer af samme køn i deres retsorden. Ifølge Domstolens praksis er medlemsstaterne imidlertid forpligtet til under udøvelsen af deres kompetencer at overholde EU-retten og navnlig retten til fri bevægelighed og ophold.

31 Ifølge Domstolens praksis i dom af 5. juni 2018, Coman m.fl. (C-673/16, EU:C:2018:385), og dom af 14. december 2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo« (C-490/20, EU:C:2021:1008), omfatter de rettigheder, som tilkommer medlemsstaternes statsborgere i henhold til EU-retten, ligeledes retten til at have et normalt familieliv i både værtsmedlemsstaten og i den medlemsstat, hvor de har statsborgerskab, når de vender tilbage til denne medlemsstat, ved i denne medlemsstat at være ledsaget af deres familiemedlemmer. Den forelæggende ret stiller derfor bl.a. spørgsmålstegn ved begrænsningen af ægtefællerne i hovedsagens ret til som ægtepar at leve et familieliv i den medlemsstat, hvor de har statsborgerskab, i dette tilfælde Polen, og til at drage fordel af de dertil knyttede rettigheder.

32 I denne henseende har den forelæggende ret anført, at EU-retten ifølge national retspraksis hidtil ikke har fastsat en absolut forpligtelse til at registrere civilstandsattester, der er udstedt i andre medlemsstater, herunder vielsesattester, i det nationale civilstandsregister, og at afslag på at registrere et udenlandsk civilstandsdokument kan begrundes i henhold til artikel 107, nr. 3, i lov om civilstandsdokumenter. De nationale retter har ligeledes fastslået, at en indførsel af ægteskab mellem personer af samme køn i den polske retsorden, ved at der foretages registrering i civilstandsregistret, kan give anledning til spørgsmål med hensyn til muligheden for at sidestille et sådant ægteskab med et ægteskab som fastsat i polsk civilret. Den forelæggende ret har imidlertid ligeledes anført, at de nationale retter endnu ikke har foretaget en grundig undersøgelse af disse spørgsmål i forbindelse med retten til fri bevægelighed og ophold under hensyntagen til de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i chartrets artikel 7 og artikel 21, stk. 1.

33 I denne henseende har den forelæggende ret henvist til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende den retlige anerkendelse af parforhold mellem personer af samme køn, navnlig i forbindelse med retten til respekt for privatliv og familieliv, der er fastsat i EMRK's artikel 8.

34 Den forelæggende ret har overvejet to muligheder for at løse tvisten i hovedsagen, hvoraf den foretrækker den første. For det første er den forelæggende ret af den opfattelse, at det kan være begrundet at fortolke artikel 20, stk. 2, litra a), TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF således, at et afslag på registrering svarende til det i hovedsagen omhandlede udgør en tilsidesættelse fra den pågældende medlemsstats side af unionsborgernes ret til at have et familieliv som gifte personer, hvis vielsesattest er registreret i en anden medlemsstats civilstandsregister, og er et tegn på forskelsbehandling på grund af køn og seksuel orientering. Det følger heraf, at dette afslag forhindrer disse personer i fuldt ud at udøve deres ret til at færdes og opholde sig frit i denne medlemsstat.

35 For det andet kan disse to bestemmelser fortolkes således, at de ikke er til hinder for et afslag på registrering som det i hovedsagen omhandlede, for så vidt som dette afslag ikke fratager unionsborgerne deres ret til at færdes og opholde sig frit i den medlemsstat, der har afslået en sådan registrering. I det foreliggende tilfælde har et udenlandsk offentligt civilstandsdokument, der er udstedt i en anden medlemsstat, herunder et dokument, der attesterer et ægteskab, samme beviskraft som de offentlige dokumenter, der udstedes af de polske myndigheder. Anvendelsen af et sådant offentligt dokument, der er udfærdiget i en anden medlemsstat, er ikke underlagt nogen anden begrænsning end et krav om, at dokumentet oversættes til det nationale sprog.

36 Naczelny Sąd Administracyjny (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 20, stk. 2, litra a), [TEUF] og artikel 21, stk. 1, TEUF, sammenholdt med artikel 7 og artikel 21, stk. 1, i [chartret] samt artikel 2, [nr. 2)], i [direktiv 2004/38], fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for, at de kompetente myndigheder i en medlemsstat, hvor en unionsborger, der har indgået ægteskab med en anden unionsborger (to personer af samme køn) i en medlemsstat i overensstemmelse med lovgivningen i dette land, kan afslå at anerkende og indføre denne vielsesattest ved [registrering] i det nationale civilstandsregister, og derved forhindre disse personer i at opholde sig i denne stat med den pågældende civilstand og med samme efternavn, alene fordi loven i værtsmedlems[staten] ikke giver mulighed for ægteskab mellem to personer af samme køn?«

Om det præjudicielle spørgsmål

37 Indledningsvis må det konstateres, at det præjudicielle spørgsmål vedrører artikel 20 TEUF og 21 TEUF, sammenholdt med chartret og artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38. Tvisten i hovedsagen vedrører imidlertid ægtefællerne i hovedsagens anmodning om, at deres vielsesattest, der er udstedt i Tyskland, bliver indført i det polske civilstandsregister med henblik på at få anerkendt deres status som gifte personer i Polen, som er den medlemsstat, hvor de er statsborgere. Genstanden for denne tvist er således ikke omfattet af anvendelsesområdet for dette direktiv, som udelukkende regulerer betingelserne for en unionsborgers indrejse og ophold i andre medlemsstater end den, hvor den pågældende er statsborger (jf. i denne retning dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

38 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at den forelæggende ret med spørgsmålet nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 20 TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF, sammenholdt med chartrets artikel 7 og artikel 21, stk. 1, skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der med den begrundelse, at denne medlemsstats ret ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn, ikke gør det muligt at anerkende et ægteskab mellem to statsborgere af samme køn fra den pågældende medlemsstat, der er lovligt indgået i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i en anden medlemsstat, hvor de har opbygget eller konsolideret et familieliv, eller at indføre vielsesattesten i den første medlemsstats civilstandsregister med henblik herpå.

39 Det bemærkes, at J. Cupriak-Trojan, der har både polsk og tysk statsborgerskab, og M. Trojan, som er polsk statsborger, begge har status som unionsborger i henhold til artikel 20, stk. 1, TEUF.

40 Unionsborgerskabet udgør den grundlæggende status for medlemsstaternes statsborgere (dom af 20.9.2001, Grzelczyk, C-184/99, EU:C:2001:458, præmis 31, og af 29.4.2025, Kommissionen mod Malta (Statsborgerskab gennem investering), C-181/23, EU:C:2025:283, præmis 92).

41 Artikel 20, stk. 2, TEUF samt artikel 21 TEUF og 22 TEUF knytter en række rettigheder til denne status. I overensstemmelse med artikel 20, stk. 2, litra a), TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF giver unionsborgerskabet navnlig enhver unionsborger en grundlæggende og individuel ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i EUF-traktaten og i gennemførelsesbestemmelserne hertil (dom af 7.10.2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, præmis 29, af 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, præmis 70, og af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 52).

42 Som det fremgår af Domstolens praksis, kan en statsborger i en medlemsstat, der i sin egenskab af unionsborger har udøvet sin ret til at færdes og opholde sig i en anden medlemsstat end sin oprindelsesmedlemsstat, påberåbe sig de rettigheder, der følger af denne egenskab, bl.a. rettighederne fastsat i artikel 21, stk. 1, TEUF, herunder i givet fald i forhold til sin oprindelsesmedlemsstat (dom af 23.10.2007, Morgan og Bucher, C-11/06 og C-12/06, EU:C:2007:626, præmis 22, og af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 31).

43 De rettigheder, der er indrømmet statsborgerne i medlemsstaterne i henhold til denne bestemmelse, omfatter retten til ved deres tilbagevenden til denne medlemsstat at have et normalt familieliv i både værtsmedlemsstaten og i den medlemsstat, hvor de har statsborgerskab, ved i denne medlemsstat at være ledsaget af deres familiemedlemmer, herunder deres ægtefælle (jf. i denne retning dom 14.11.2017, Lounes, C-165/16, EU:C:2017:862, præmis 52, og af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 32 og 34).

44 I denne henseende har Domstolen med hensyn til familiemedlemmer til en unionsborger, der er tredjelandsstatsborgere, fastslået, at såfremt der i forbindelse med en unionsborgers reelle ophold i en anden medlemsstat end den, hvor unionsborgeren er statsborger, i henhold til og under overholdelse af betingelserne i direktiv 2004/38 er blevet opbygget eller konsolideret et familieliv i denne anden medlemsstat, kræver den effektive virkning af de rettigheder, som en unionsborger har i henhold til artikel 21, stk. 1, TEUF, at det familieliv, som unionsborgeren fører i denne medlemsstat, skal kunne fortsættes, når unionsborgeren vender tilbage til den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, hvilket bl.a. indebærer, at sidstnævnte medlemsstat er forpligtet til at indrømme en afledt opholdsret til det pågældende familiemedlem, der er tredjelandsstatsborger. Uden en sådan afledt opholdsret ville unionsborgeren således kunne blive afskrækket fra at forlade den medlemsstat, hvor denne er statsborger, for at udøve sin opholdsret i henhold til artikel 21, stk. 1, TEUF i en anden medlemsstat eller fra at vende tilbage til sin oprindelsesmedlemsstat efter at have udøvet denne ret, fordi den pågældende ikke har sikkerhed for at kunne fortsætte det familieliv, som vedkommende har opbygget eller konsolideret i værtsmedlemsstaten, i sin oprindelsesmedlemsstat (jf. i denne retning dom af 11.12.2007, Eind, C-291/05, EU:C:2007:771, præmis 35 og 36, og af 12.3.2014, O. og B., C-456/12, EU:C:2014:135, præmis 54).

45 Domstolen har bl.a. allerede haft lejlighed til at fastslå, at der forelå en sådan forpligtelse til at tildele en afledt opholdsret til ægtefællen til en unionsborger i en situation, hvor denne ægtefælle var tredjelandsstatsborger af samme køn som unionsborgeren, og hvor ægteskabet med unionsborgeren var blevet lovligt indgået i værtsmedlemsstaten (jf. i denne retning dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 53 og 56).

46 Hvad angår situationen for to unionsborgere, der, som det er tilfældet i hovedsagen, fører et fælles liv i værtsmedlemsstaten og har indgået ægteskab dér i overensstemmelse med lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, kræver den effektive virkning af de rettigheder, som disse borgere udleder af artikel 21, stk. 1, TEUF, så meget desto mere, at disse borgere kan være sikre på, at de i deres oprindelsesmedlemsstat kan fortsætte det familieliv, som de har opbygget eller konsolideret i værtsmedlemsstaten, navnlig som følge af deres ægteskab.

47 På EU-rettens nuværende udviklingstrin henhører reglerne om ægteskab ganske vist under medlemsstaternes kompetence, og EU-retten kan ikke gøre indgreb i denne kompetence. Det står således medlemsstaterne frit for i deres nationale lovgivning at indføre en mulighed for ægteskab for personer af samme køn eller at undlade dette (jf. i denne retning dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 37, og af 14.12.2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo«, C-490/20, EU:C:2021:1008, præmis 52).

48 Medlemsstaterne skal imidlertid under udøvelsen af denne kompetence overholde EU-retten og navnlig EUF-traktatens bestemmelser om den ret, der tilkommer enhver unionsborger til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, idet de med henblik herpå anerkender civilstanden for personer, der er etableret i en anden medlemsstat, i overensstemmelse med dennes lovgivning (dom af 14.12.2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo«, C-490/20, EU:C:2021:1008, præmis 52, og af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 53).

49 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, at ægtefællerne i hovedsagen har anmodet de polske myndigheder om at indføre vielsesattesten for det ægteskab, som de indgik i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og

ophold i Tyskland, i det polske civilstandsregister med henblik på anerkendelse af dette ægteskab i Polen. Denne anmodning er blevet afslået med den begrundelse, at polsk ret ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn og derfor ikke gør det muligt at foretage en sådan registrering.

50 Den forelæggende ret har rejst spørgsmålet om, hvilke konsekvenser et sådant afslag har for disse ægtefællers mulighed for i Polen at fortsætte det familieliv, som de i kraft af deres ægteskab har opbygget eller konsolideret i Tyskland. I denne forbindelse bemærkes, idet der tages forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse heraf, at de pågældende ægtefæller i deres indlæg for Domstolen har præciseret, at i en periode, hvor M. Trojan boede og arbejdede i Polen, var J. Cupriak-Trojan arbejdsløs uden at være dækket af den offentlige sygeforsikring, hvilket han ville have været, hvis ægteskabets virkninger var blevet anerkendt i Polen. Tilsvarende blev anmodningen om at ajourføre J. Cupriak-Trojans efternavn i tingbogen godkendt af en polsk ret for én af hans ejendomme, men blev afslået af en anden polsk ret for en anden ejendom med den begrundelse, at en vielsesattest vedrørende et ægteskab mellem personer af samme køn ikke blev accepteret som grundlag for en sådan anmodning.

51 I denne henseende skal det fastslås, at et afslag fra myndighederne i en medlemsstat, hvor to unionsborgere af samme køn er statsborgere, på at anerkende det ægteskab, som disse lovligt har indgået i henhold til de procedurer, der er fastsat med henblik herpå i en anden medlemsstat, hvor disse unionsborgere har gjort brug af deres ret til at færdes og opholde sig frit, kan hindre udøvelsen af den ret, der er fastsat i artikel 21 TEUF, eftersom et sådant afslag kan give anledning til alvorlige ulemper for de pågældende både administrativt, erhvervsmæssigt og privat (jf. analogt dom af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).

52 Et sådant afslag forhindrer navnlig de pågældende unionsborgere, som under deres ophold i værtsmedlemsstaten har opbygget eller konsolideret et familieliv ved at bo dér som gifte personer, i at fortsætte dette familieliv med denne retlige status, der er sikker og kan gøres gældende over for tredjemand, og tvinger dem til at leve som ugifte personer efter deres tilbagevenden til deres oprindelsesmedlemsstat.

53 I mangel af anerkendelse af dette ægteskab i oprindelsesmedlemsstaten er der således en konkret risiko for, at disse unionsborgere vil blive alvorligt hindret i at tilrettelægge deres familieliv, når de vender tilbage til denne medlemsstat, da de i mange situationer i dagligdagen, i såvel den offentlige som den private sfære, ikke vil kunne gøre deres ægteskabelige status gældende, selv om denne er lovligt fastslået i værtsmedlemsstaten.

54 Det følger heraf, at en medlemsstats myndigheders afslag på at anerkende et ægteskab mellem to unionsborgere af samme køn, der er indgået under deres ophold i en anden medlemsstat, udgør en hindring for disse borgeres udøvelse af den ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, der er fastsat i artikel 21, stk. 1, TEUF. Et sådant afslag vil nemlig bevirke, at de nævnte unionsborgere fratages muligheden for at vende tilbage til den medlemsstat, hvor de er statsborgere og dér at fortsætte det familieliv, som er opbygget eller konsolideret i værtsmedlemsstaten.

55 Imidlertid følger det af Domstolens faste praksis, at en hindring for personers frie bevægelighed, der ligesom i hovedsagen er uafhængig af de berørte personers nationalitet, kan være begrundet, såfremt den er baseret på objektive almene hensyn, og hvis den står i rimeligt forhold til det formål, der lovligt tilstræbes med den nationale lovgivning (dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis). Når en medlemsstats foranstaltning, der begrænser en grundlæggende frihed sikret ved EUF-traktaten, er begrundet i

et i EU-retten anerkendt tvingende alment hensyn, skal en sådan foranstaltning desuden anses for at gennemføre EU-retten som omhandlet i chartrets artikel 51, stk. 1, således at den skal være i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, der er fastslået i chartret (jf. i denne retning dom af 304.2014, Pfleger m.fl., C-390/12, EU:C:2014:281, præmis 36, og af 10.7.2025, INTERZERO m.fl., C-254/23, EU:C:2025:569, præmis 105).

56 Det følger af Domstolens praksis, at en foranstaltning er forholdsmæssig, når den er egnet til at sikre opfyldelsen af det forfulgte mål og ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå det (dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis). Desuden kan et mål af almen interesse ikke forfølges uden hensyntagen til den omstændighed, at det skal forenes med de grundlæggende rettigheder, der er berørt af foranstaltningen, ved at foretage en rimelig afvejning mellem på den ene side dette formål og på den anden side de omhandlede rettigheder med henblik på at sikre, at ulemperne ved denne foranstaltning ikke er uforholdsmæssige i forhold til de tilsigtede mål (dom af 22.11.2022, Luxembourg Business Registers, C-37/20 og C-601/20, EU:C:2022:912, præmis 64, af 23.3.2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Forbehold vedrørende princippet ne bis in idem), C-365/21, EU:C:2023:236, præmis 59, og af 10.7.2025, INTERZERO m.fl., C-254/23, EU:C:2025:569, præmis 109).

57 I det foreliggende tilfælde fremgår det af oplysningerne fra den forelæggende ret, at ægtefællerne i hovedsagens anmodning om, at den i Tyskland udstedte vielsesattest indføres i det polske civilstandsregister med henblik på anerkendelse af dette ægteskab i Polen, er blevet afslået med den begrundelse, at polsk ret ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn, og at en sådan registrering følgelig tilsidesætter de grundlæggende principper, der er fastlagt i den polske retsorden.

58 Det skal i denne henseende bemærkes, at i henhold til artikel 4, stk. 2, TEU, respekterer Unionen medlemsstaternes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer (dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).

59 Desuden fremgår det af chartrets artikel 9, at retten til at indgå ægteskab og retten til at stifte familie sikres i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret.

60 Domstolen har i øvrigt gentagne gange fastslået, at begrebet »den offentlige orden« som begrundelse for en fravigelse af en grundlæggende frihed skal fortolkes strengt, således at dets rækkevidde ikke ensidigt kan fastlægges af den enkelte medlemsstat uden EU-institutionernes kontrol. Heraf følger, at den offentlige orden kun kan påberåbes, når der foreligger en virkelig og tilstrækkelig alvorlig trussel mod et grundlæggende samfundshensyn (dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

61 Oprindelsesmedlemsstatens forpligtelse til at anerkende et ægteskab mellem unionsborgere af samme køn, der er indgået i værtsmedlemsstaten i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold, med henblik på at gøre det muligt for dem at vende tilbage til den medlemsstat, hvor de er statsborgere, og at fortsætte deres familieliv dér, idet de benytter den ægteskabelige status, der er lovligt etableret i værtsmedlemsstaten, berører ikke ægteskabsinstitutionen i oprindelsesmedlemsstaten, som er defineret i national ret, og som, således som det er anført i denne doms præmis 47, henhører under medlemsstaternes kompetence. Den indebærer nemlig ikke, at sidstnævnte medlemsstat er forpligtet til at indføre ægteskab mellem personer af samme køn i sin nationale lovgivning. Den er begrænset til at sikre

anerkendelse af sådanne ægteskaber, der er indgået i værtsmedlemsstaten i henhold til dennes lovgivning, og dette alene med henblik på udøvelsen af de rettigheder, som disse borgere har i medfør af EU-retten (jf. i denne retning dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 45, og af 14.12.2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo«, C-490/20, EU:C:2021:1008, præmis 56 og 57).

62 En sådan anerkendelsesforpligtelse krænker nemlig ikke den nationale identitet og truer heller ikke den offentlige orden i oprindelsesmedlemsstaten.

63 Det skal, henset til den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 55, tilføjes, at en national foranstaltning, der kan hindre udøvelsen af den frie bevægelighed for personer, kun kan være begrundet, når denne foranstaltning er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved chartret, og som Domstolen skal beskytte, og navnlig med retten til respekt for privatliv og familieliv som omhandlet i chartrets artikel 7 og med forbuddet mod enhver forskelsbehandling på grund af seksuel orientering som omhandlet i chartrets artikel 21, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 47, af 14.12.2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo«, C-490/20, EU:C:2021:1008, præmis 58, og af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 62).

64 Hvad i denne henseende angår retten til respekt for privatliv og familieliv, der er sikret ved chartrets artikel 7, fremgår det af forklaringerne til chartret om grundlæggende rettigheder (EUT 2007, C 303, s. 17), at de rettigheder, der er sikret ved chartrets artikel 7, i overensstemmelse med chartrets artikel 52, stk. 3, har samme betydning og omfang som dem, der er sikret ved EMRK's artikel 8, idet sidstnævnte bestemmelse udgør en tærskel for minimumsbeskyttelse (jf. i denne retning dom af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).

65 Det fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at forholdet mellem to personer af samme køn kan være omfattet af begrebet »privatliv« og begrebet »familieliv« på samme måde som forholdet mellem to personer af modsat køn, der befinder sig i samme situation (dom af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

66 Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har på dette område fastslået, at EMRK's artikel 8 pålægger medlemsstaterne en positiv forpligtelse til at indføre en retlig ramme, der giver mulighed for retlig anerkendelse og beskyttelse af par af samme køn, og at Republikken Polen tilsidesætter denne forpligtelse, hvilket har medført, at de berørte personer ikke har kunnet tilrettelægge grundlæggende aspekter af deres privatliv og familieliv. Med hensyn til personer af samme køn, der lovligt har indgået ægteskab i udlandet, har Menneskerettighedsdomstolen navnlig fastslået, at de polske myndigheder ved at afslå at registrere et sådant ægteskab i nogen form har efterladt disse personer i et juridisk tomrum og ikke har imødekommet grundlæggende behov for anerkendelse og beskyttelse af par af samme køn, der lever i et fast forhold. Menneskerettighedsdomstolen har således fundet, at ingen af de almene hensyn, som den polske regering har anført, går forud for disse personers interesse i, at deres respektive forhold bliver behørigt anerkendt og beskyttet ved lov (Menneskerettighedsdomstolens dom af 12.12.2023, Przybyszewska m.fl. mod Polen, CE:ECHR:2023:1212JUD001145417, §§ 113, 123 og 124, Menneskerettighedsdomstolens dom af 19.9.2024, Formela m.fl. mod Polen, CE:ECHR:2024:0919JUD005882812, §§ 20, 25, 26 og 29, og Menneskerettighedsdomstolens dom af 24.4.2025, Andersen mod Polen, CE:ECHR:2025:0424JUD005366220, §§ 11 og 14-19).

67 Manglende anerkendelse af det ægteskab, som to unionsborgere af samme køn har indgået i overensstemmelse med lovgivningen i den medlemsstat, hvor disse unionsborgere har udøvet deres ret til fri bevægelighed og ophold, med den begrundelse, at retsreglerne i den medlemsstat, hvor de er statsborgere, og hvor disse unionsborgere ønsker at fortsætte deres privatliv og familieliv, ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn, er i strid med de grundlæggende rettigheder, som chartrets artikel 7 sikrer par af samme køn.

68 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 36 i forslaget til afgørelse, tilkommer det derfor en medlemsstat, der ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn, at indføre passende procedurer for anerkendelse af et sådant ægteskab, når det er indgået af to unionsborgere i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i overensstemmelse med værtsmedlemsstatens lovgivning.

69 I denne henseende bemærkes, at valget af de nærmere regler for anerkendelse af ægteskaber, der er indgået af unionsborgere i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i en anden medlemsstat, henhører under medlemsstaternes skønsbeføjelse inden for rammerne af udøvelsen af deres kompetence til at fastsætte reglerne om ægteskab, som er nævnt i denne doms præmis 47. Registrering af vielsesattester i disse medlemsstaters civilstandsregister er således kun én af flere ordninger, i henhold til hvilke en sådan anerkendelse kan finde sted. Det er dog nødvendigt, at disse nærmere regler ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at gennemføre de rettigheder, der er tillagt ved artikel 21 TEUF.

70 Når medlemsstaterne gør brug af deres skønsmargen med henblik på at indføre passende procedurer for anerkendelse af et ægteskab, der er indgået af to unionsborgere i forbindelse med udøvelsen af deres ret til at færdes og opholde sig i en anden medlemsstat, er de desuden forpligtet til at overholde chartrets artikel 21, stk. 1. I denne henseende skal det præciseres, at det forbud mod forskelsbehandling på grund af seksuel orientering, der er fastsat i denne bestemmelse, har bindende karakter som et generelt EU-retligt princip (jf. analogt dom af 15.1.2014, Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, præmis 47, af 17.4.2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, præmis 76, og af 22.1.2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, præmis 76).

71 Selv om vielsesattester, der er udstedt i udlandet, i det foreliggende tilfælde i princippet kan have samme bevismæssige virkninger som polske vielsesattester, er det i praksis uforholdsmæssigt vanskeligt eller endog umuligt at udlede rettigheder af disse attester, for så vidt som anerkendelsen af disse attester, når de ikke er indført i det polske civilstandsregister, er underlagt de administrative myndigheders skønsbeføjelse og følgelig kan være genstand for divergerende afgørelser fra de nævnte myndigheder, således som de omstændigheder i hovedsagen, der er nævnt i denne doms præmis 50, illustrerer.

72 Det fremgår nemlig af såvel de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, som af de indlæg, som den polske regering har afgivet for Domstolen, at indførelsen af vielsesattester i det polske civilstandsregister er den eneste mulighed, der er fastsat i polsk ret for, at et ægteskab, der er indgået i en anden medlemsstat end Republikken Polen, faktisk kan anerkendes af de polske administrative myndigheder.

73 Udøvelsen af retten til anerkendelse af et ægteskab, der er indgået i en anden medlemsstat, kan derfor drages i tvivl af den skønsbeføjelse, som de kompetente myndigheder råder over i forbindelse med proceduren for anerkendelse af vielsesattesten, eftersom denne skønsbeføjelse

fører til forskellige tilgange til en sådan anerkendelse, som kan medføre de alvorlige ulemper af administrativ, erhvervsmæssig og privat art, som er nævnt i denne doms præmis 51 (jf. analogt dom af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 69).

74 Det fremgår desuden af de oplysninger, der er fremlagt for Domstolen, at par af modsat køn i henhold til polsk ret har mulighed for at få deres vielsesattest indført i det polske civilstandsregister, når ægteskabet er indgået i en anden medlemsstat. Derimod kan par af samme køn som det, der er omhandlet i hovedsagen, på grund af deres seksuelle orientering ikke opfylde de betingelser, der er fastsat i polsk ret for at opnå en sådan registrering.

75 Selv om medlemsstaterne, således som det er anført i denne doms præmis 69, råder over en skønsmargen for så vidt angår de nærmere regler for anerkendelse af ægteskaber indgået af unionsborgere i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i en anden medlemsstat, udgør den omstændighed, at der ikke findes en anerkendelsesordning, der svarer til den, der gælder for par af modsat køn, imidlertid forskelsbehandling på grund af seksuel orientering og er forbudt i henhold til chartrets artikel 21, stk. 1. Det følger heraf, at når en medlemsstat inden for rammerne af denne skønsmargen i sin nationale lovgivning vælger at fastsætte én enkelt ordning for anerkendelse af ægteskaber indgået af unionsborgere i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i en anden medlemsstat, såsom i det foreliggende tilfælde indførelse af vielsesattesten i civilstandsregistret, er denne medlemsstat forpligtet til at anvende denne ordning uden forskel på ægteskaber indgået mellem personer af samme køn og ægteskaber indgået mellem personer af modsat køn.

76 Endelig skal det præciseres, at såvel artikel 20 TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF som chartrets artikel 7 og artikel 21, stk. 1, er tilstrækkelige i sig selv og skal ikke præciseres ved bestemmelser i EU-retten eller i national ret for at tillægge borgerne rettigheder, der som sådan kan påberåbes. Såfremt den forelæggende ret måtte fastslå, at det ikke er muligt at fortolke national ret på en måde, som er i overensstemmelse med EU-retten, vil den derfor have pligt til inden for rammerne af sine beføjelser at sikre den retsbeskyttelse, der for borgerne følger af disse bestemmelser, og at sikre den fulde virkning heraf ved om fornødent at undlade at anvende de pågældende nationale bestemmelser (jf. i denne retning dom af 17.4.2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, præmis 78 og 79, og af 3.6.2025, Kinsa, C-460/23, EU:C:2025:392, præmis 72).

77 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 20 TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF, sammenholdt med chartrets artikel 7 og artikel 21, stk. 1, skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der med den begrundelse, at denne medlemsstats ret ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn, ikke gør det muligt at anerkende et ægteskab mellem to statsborgere af samme køn fra den pågældende medlemsstat, der er lovligt indgået i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i en anden medlemsstat, hvor de har opbygget eller konsolideret et familieliv, eller at indføre vielsesattesten i den første medlemsstats civilstandsregister med henblik herpå, når denne registrering er den eneste mulighed, som denne medlemsstat har fastsat for en sådan anerkendelse.

Sagsomkostninger

78 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 20 TEUF og artikel 21, stk. 1, TEUF, sammenholdt med artikel 7 og artikel 21, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

skal fortolkes således, at

disse bestemmelser er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der med den begrundelse, at denne medlemsstats ret ikke tillader ægteskab mellem personer af samme køn, ikke gør det muligt at anerkende et ægteskab mellem to statsborgere af samme køn fra den pågældende medlemsstat, der er lovligt indgået i forbindelse med udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed og ophold i en anden medlemsstat, hvor de har opbygget eller konsolideret et familieliv, eller at indføre vielsesattesten i den første medlemsstats civilstandsregister med henblik herpå, når denne registrering er den eneste mulighed, som denne medlemsstat har fastsat for en sådan anerkendelse.

Underskrifter